

Posudek oponenta na diplomovou práci: **Markéta Kovaříková: Antimečiarismus na Slovensku**

V předložené diplomové práci se autorka Markéta Kovaříková zabývá zajímavým a dodnes živým tématem, které představuje jednu ze stěžejních kapitol procesu formování a vývoje slovenské politiky a společnosti po roce 1989. K samotnému zpracování mám však dost vážné výhrady. Abstrakt (s. 4) i struktura kapitol napovídá, že předmětem zájmu autorky je problematika fungování a obsahu zpravodajství jednotlivých sdělovacích prostředků na Slovensku a jejich role v rámci formování slovenské politické scény. Nerozumím ale tomu, proč potom autorka nezvolila tomu lépe odpovídající název práce a zvolila poněkud obecný název navíc obsahující notně zneužívaný žurnalismus „antimečiarismus“. Také struktura kapitol předložené práce neodpovídá zcela autorčiným záměrům. Namísto koncentrovaného soustředění na problematiku sdělovacích prostředků je však patrné, že práce trpí značnou tématickou roztržitostí. Proč je jednou ze stěžejních kapitol (kap. 3) pojednání o životopisech slovenských politických činitelů a jak je to propojeno s dalšími kapitolami (kap. 4, 5 a 6) věnovanými slovenským médiím? Navíc k samotné kapitole č. 3 mám některé výhrady, které se týkají především toho, že z výčtu osobností, kterým se autorka věnuje, není vůbec jasné, podle jakého kritéria tyto osobnosti vybírala (ústavní či jiná funkce? postavení v politické straně? míra spřízněnosti s Vladimírem Mečiarom? jiný formální či neformální vliv?). Proč autorka pojednává o životopisech lidí (Michal Kováč, Milan Kňažko), kteří byli v převážné části jí sledovaného období kulminace mocenských zápasů na Slovensku na opačné straně politické scény než v „Mečiarově okolí“? Čím je užitečné pojednání o Anně Nagyové nebo Jaroslavu Svěchtovi? O Olze Keltošové? Pokud se chtěla autorka věnovat životopisům slovenských politiků a zároveň deklarovala jako hlavní tématický záměr práce analýzu působení sdělovacích prostředků, pak by mi spíše připadalo vhodné věnovat pozornost takovým lidem, kteří byli aktivní jak politicky, tak mediálně (publikačně) tím spíše, že právě v HZDS takových nevýznamných bylo několik (Dušan Slobodník, Roman Hofbauer, Ján Smolec).

Stěžejní slabinou předložené práce je její naprostá politická jednostrannost, kterou dokumentuje řada kategorických tvrzení ovšem bez důkladnější argumentace či odkazu na zdroje, ze kterých autorka čerpala (viz též níže). Charakteristické je automatické a nekritické přebírání hotových stereotypních myšlenkových konceptů bez vlastního tvůrčího přínosu. Vysvětlení pojmu „mečiarismus“ (s. 8) se opírá o víceméně zaužívaná klišé charakteristická pro jedno názorové spektrum mediální nebo odborně politologické obce. Pokud autorka pojednává o porušování prvků demokracie (s. 8), bylo by třeba nejdříve vymezit její standardy a následnou kvalitu provést nejlépe ve srovnávací perspektivě, ať už mezi jednotlivými volebními obdobími (a politikou příslušných vlád) na samotném Slovensku, nebo v komparaci s jinými srovnatelnými zeměmi (utvářející se demokracie ve státech střední Evropy v procesu transformace). Když už autorka jako deficit demokracie uvádí zdemolování auta jednoho novináře (s. 8), za jak závažný demokratický deficit by ve srovnání s tím považovala třeba násilnou („vajíčkovou“ či jinou) kampaň proti předsedovi významné politické strany?

Kapitoly věnované samotným médiím (kap. 4, 5, 6) jsou celkem slušně informačně zpracované, autorka zde sesbírala množství údajů, dat či výroků. I tak je ale možná na škodu, že některým sdělovacím prostředkům je věnována pouze stručná pozornost (zejména veřejnoprávnímu Slovenskému rozhlasu). Upozornil bych dále na některé nepřesnosti faktografického charakteru. Deník Slovenská republika nezaklikl v roce 1999, jak autorka uvádí (s. 60, 62), ale až v listopadu roku 2000. Rozbor okolností jejího zániku (finanční tlaky zájmových a politických skupin) by také stál za pozornost, možná by tak autorka trochu dostala příležitost „vyjet“ ze zaběhnutých myšlenkových stereotypů.

Již jsem uvedl, že práce trpí na mnoha místech tím, že předkládaná tvrzení nejsou dostatečně vyargumentována a s uváděna s odkazy. Čím se potvrdila spolupráce Vladimíra Mečiara s StB (uvedeno na s. 22 bez jakéhokoliv zdroje)? Čím by autorka dokumentovala nezáměr čtenářů o deník Slovenská republika (s. 62)?

Některé nedostatky vidím i v jazykové a stylistické oblasti. Místy je například velmi patrný nedbalý překlad ze slovenského textu do češtiny (užití výrazů jako „podpředseda strany“, s. 40, „ochořel“, s. 55, „deníka“, s. 56). Užívány jsou dále stylisticky neobratné, nepřesné a někdy vysloveně hovorové věty a formulace, což nepřidává „body“ absolventce z velké části lingvistického oboru. Příkladem jsou například věty „1. 10. nakonec I. Gašparovič přiznává, že nezískali tolik hlasů“, s. 55 (kdo?, pozn.. PH) nebo „Toto zaměření jasně vyplývá i z historie deníka, odkud je zřejmé, že důvod jeho založení .....“, s. 56 ad. Nadměrná je převaha vypravěčského nad odborným stylem.

Poněkud nadbytečné jsou kapitoly Zákon o Slovenské televizi (kap. 4.3) a Zákon o Slovenském rozhlasu (kap. 5.4) tím spíše, že to je víceméně jen přepis paragrafů bez rozvinutějších komentářů, tj. to samé, co je níže v přílohách.

Seznam použitých pramenů a literatury považuji z hlediska rozsahu za adekvátní. Z textu předkládané práce je však patrné, že některé publikace autorka používala více a některé spíše doplňkově. Uvítal bych konkrétnější odkazy na audiovizuální materiály elektronických médií (aspoň z jaké databáze byly použity).

Předložená diplomová práce přináší řadu zajímavých informací a shrnuje četné poznatky o fungování slovenské mediální scény v kontextu politického vývoje. Z textu je patrné, že pro autorku nebylo zpracování této práce pouhou rutinní povinností, ale naopak je zde cítit zřetelný zájem a zaujetí pro danou problematiku. Snad právě ono zaujetí „žhavými“ a kontroverzními problémy mohlo být příčinou toho, že autorka na druhé straně zřetelně podcenila odbornější a teoretičtější průpravu a že způsob zpracování je silně poznamenán povrchním schematismem, volným nakládáním s pojmy a tvrzeními, nedostatkem objektivit a nadhledu a v neposlední řadě nedokonalou precizností v některých záležitostech, na které jsem upozornil. Práce tak splňuje spíše jen minimální základní nároky kladené na diplomovou práci. Doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení dobrá.

V Praze, 18. 9. 2011

PhDr. Pavel Hynčica, Ph. D.